

HASŁO

Dwutygodnik, Organ Ruchu Chrześcijańsko-Społecznego

Redakcja i Administracja: RADOM, Trawna Nr. 3.

Telefon Nr. 414.

Konto P. K. O. Nr. 64520 należy zaznaczyć, że pieniądze przesłane są na rachunek HASŁA.

Prenumerata rocznie 3.50.

„ półrocznie 2.zł.

PO WYBORACH.

Spółeczeństwo polskie z napięciem czekało wyniku wyborów do Sejmu i Senatu. Do wyborów bowiem przystąpiły nie tylko stronnictwa polityczne działające na terenie ciał parlamentarnych, ale zarazem do wyborów przystąpił i rząd, zorganizował listę i nadał jej nazwę bezpartyjną, skupiającą ludzi, którzy dążą do współpracy z rządem.

Wybory przyniosły wynik niespodziewany, prawica i centrum poniosły olbrzymią klęskę.

Żywioty radykalne chłopskie i socjalistyczne wzmogły się na siłach, mniejszości narodowe jak żydzi, Niemcy i Ukraińcy również znakomicie zwiększyli swoje wpływy, blok rządowy otrzymał 135 mandatów.

Wybory obecne są ogromną przestrożą dla społeczeństwa polskiego. Prawica i centrum do których zaliczyć należy Związek Ludowo-Narodowy, Chrześcijańską Demokrację i Piastą, które w poprzednim sejmie liczyli przeszło 200 głosów, obecnie nie mają nawet 100 mandatów, a przecież te trzy stronnictwa stanowiły jądro polskiej myśli państwowej, na nich opierały się wszystkie rządy w swoich poczynaniach, one reprezentowały polską myśl katolicką w Sejmie i Senacie.

Ich miejsce jeśli chodzi o interesy państwowe zająć będą musieli postowie wybrani z bloku rządowego, ale jeśli chodzi o polską myśl katolicką to na liście rządowej nie widzimy większej miary działaczy katolickich.

Zapewne na liście rządowej znalazł się książę Janusz Radziwiłł przewodniczący ostatniego ogólnopolskiego zjazdu katolickiego w Warszawie ale obok niego widzimy przedstawicieli w bloku rządowym zdecydowanych przeciwników Kościoła katolickiego radykałów jak Polakiewicz, Sanojca a nawet żydzi jak Wiślicki.

W tych warunkach obecny Sejm napawa zdaniem słuszną trwogą uświadomionych katolików.

Polska w niedalekiej przyszłości może stać się terenem zamieszek religijnych jeśliby partje lewicowe i postowie radykalni jedynki chcieli wcielić swoje programy w życie. Nastąpić musiałby rozdział Kościoła od państwa, usunięcie religii ze szkoły, zniesienie ślubów kościelnych i t. d.

Nieświadome katolickie społeczeństwo polskie, które dało się uwieść demagogicznemu obietnicom wyborczemu niezawodnie zareagowałoby na antykatolickie dążności sejmu tak że, w łonie społeczeństwa polskiego rozgorzałyby wewnętrzne tarcia.

Wierzmy, że w najbliższej przyszłości nawet partje lewicowe bać się będą wprowadzać w życie swoje zasady programowe wyraźnie sprzeciwiające się zasadom Kościoła katolickiego, tym nie mniej jednak jeśli w najbliższej przyszłości społeczeństwo

polskie nie odpowie zdecydowanie na klęskę, którą poniosło możemy być przygotowani, że radykalne partje polityczne utrwalą swoje wpływy, które zdobyli przy obecnych wyborach i wtedy z całym zdecydowaniem przystąpią do realizacji swoich haseł antykościelnych.

Wybory do senatu dały wyniki może mniej sprzyjające dla obozu radykalnego, ale w każdym bądź razie i w senacie obóz lewicowy z mniejszościami narodowymi ma decydujący głos.

Przy takim układzie sił parlamentarnych od przyszłego Sejmu nie można oczekiwać zbyt wiele.

Zadaniem przyszłego Sejmu winna być tylko sprawa ulepszenia konstytucji zmiana ordynacji wyborczej, aby przygotować nowemu Sejmowi pole do pracy. Społeczeństwo zaś polskie winno przyjąć obecne wybory jako przestrożę i po klęsce zaraz wziąć się energicznie do pracy, uświadamając politycznie szerokie masy.

Jeśli to uczyni wyciągnie najlepszą naukę z obecnych wyborów.

Sg.

Rezultaty wyborów do Senatu.

Okręgi	1	2	3	7	8	10	17	18	21	22	24	25	27
Warszawa Miasto	2							1				1	
„ Wojewódz.	2	2	1					1				1	
Białystok	2							1					1
Łódź	2	2	2					1				1	
Kielce	3	2	1			1		1				1	
Lublin	2	1	2			1						1	
Toruń				1				1				1	
Poznań				1				1	1			2	2
Śląsk	2							1					1
Kraków	4	1											2
Lwów	4					1	1	3					
Stanisławów	2							1		1			
Tarnopol	2							3					
Wołyń	4				1								
Polesie	3												
Nowogródek	2							1					
Wilno	3							1					
Z okręgów	39	8	6	2	1	3	1	17	1	1	8	5	1
Z listy państw.	9	2	1					4			1	1	
Ogółem mandatów	48	10	7	2	1	3	1	21	1	1	9	6	1

Przypomnienie.

Zwrócił się do nas p. dr. T. Mendrys z prośbą, ażebyśmy za pośrednictwem naszego pisma poprosili o uregulowanie należności za przesłane jego dzieło p. t. „Z Sejmu i z kraju“. Pieniądze prosimy przysyłać na załączony blankiet P.K.O.

Z gospodarki czerwonego magistratu (kilka cyfr).

Czerwony magistrat miasta Radomia wniósł na radę miejską preliminarz budżetowy. W następnym numerze „Hasła“ omówimy bardziej szczegółowo ten budżet, obecnie podamy tylko kilka cyfr.

W przedłożonym budżecie przedsiębiorstw miejskich znajdujemy ciekawe cyfry.

Naprzód oblicza się robociznę rolną po 2 zł. 50 gr. Czy takie obliczenie jest realnym wtedy kiedy kilo chleba kosztuje 65 groszy?

Robociznę końską oblicza się po 7 zł. dziennie, nie wiemy kto da magistratowi parę koni, aby pracowały w lecie z farnalem za 7 zł.

Przy takich obliczeniach gospodarstwo rolne ma dać 8,470 zł. 80 gr. dochodu.

Jesteśmy przekonani, że dobrze będzie jeśli gospodarka rolna nie da deficytu.

Łącznia miejska wedle obliczeń magistratu ma dać dochodu 45 zł. 82 gr. będzie naprawdę również dobrze jeśli nie da deficytu. Ale kto będzie płacił procenty od włożonego kapitału i gdzie jest suma amortyzacyjna.

Przejdźmy teraz do budżetu administracyjnego. W wydziale szkolnictwa średniego widnieją pozycje na T. U. R. 1000 zł., a na Polską Macierz Szkolną zaledwie 200 zł. Co robi T. U. R. bo o nim dowiadujemy się tylko z budżetu. O istnieniu T. U. R. dowiedzieliśmy się z odczytu jaki pod jego szyldem wygłosił p. Czapiński.

Na chóry, orkiestry, odczyty 12.000 zł. radzi jesteśmy się dowiedzieć, które to chóry i która orkiestra ma otrzymać wyżej wspomnianą grubą sumę. Na zakupobuwia dla biednych dzieci preliminarzuje się 32.800 zł. O ile nam wiadomo tem wszystkim rozporządza prawie bez kontroli jeden z ławników magistratu i tutaj często jak nam donoszą przy rozdziale odgrywają dominującą rolę pono z względu partyjne.

Na bezpłatne obiady znajduje się suma 10.000 zł., w poprzednim roku preliminarzowane było 11.000 zł. Radziłyśmy się dowiedzieć, gdzie wydają te bezpłatne obiady, aby mózgi biednych robotników radomskich wysyłać po nie.

O nich bowiem dowiadujemy się li tylko z budżetu.

W budżecie znajdują się pozycje jak pomoc dla bezrobotnych zł. 30.000 i zapomogi doraźne 10.000 zł.

Dotychczas wiadome nam było, że zapomogi doraźne wypłaca fundusz bezrobocia i nie nie słyszeliśmy, ażeby dawał magistrat, możeby znowu magistrat zechciał ogłosić kłedy i komu udziela zapomóg, ażeby o tem wiedzieli i ci którzy płacą podatki i ci którzy potrzebują zapomogi.

Dziś poruszyliśmy tylko kilka pozycji budżetu miejskiego w następnym numerze jak to zapowiedzieliśmy wyżej budżet m. Radomia omówimy bardziej szczegółowo.

Lista posłów z woj. Kieleckiego.

Ostateczne sprawdzone dane.

OKRĘG 19

Radom, Opoczno, Końskie.

№ 1: 1) Generał Górecki Roman, prezes Banku Gosp. Krajow. (zastępca Baćmaga Józef, rolnik).

№ 2: 1) Arciszewski Tomasz, b. poseł, Grzesz-narowski Józef, garbarz, prezydent m. Radomia.

№ 3: 1) Nowak Stanisław, b. poseł.

№ 10: 1) Chyb Franciszek, b. poseł.

№ 24: 1) Trapczyński Wojciech, b. senator (zastępca Jakubowski Mieczysław, ekonomista).

Nr. 25: 1) Dębski Jan, wicemarszałek Sejmu, (zastępca dr. Mendrys Tadeusz, wizytator szkół, b. poseł Ch. D.)

OKRĘG 22

Sandomierz, Stopnica, Pińczów.

№ 2: 1) Włosiński Stanisław, sekr. Zw. Zaw. rob. rol.; 2) Łopacki Wacław, aptekarz.

№ 3: 1) Smoła Jan, b. poseł, rolnik; 2, Król Jan rolnik.

№ 10: 1) Dobroch Marcin, urzędnik kasy chorych.

OKRĘG 23

Hża, Kozienice, Opatów.

№ 1: 1) Targowski Józef, b. minister, rolnik, konserwatysta; 2) Długosz, rolnik.

№ 2: 1) Pączek Antoni, b. poseł, prezydent m. Lublina.

№ 3: 1) Kapeliński Franciszek, b. poseł; 2) Praga Władysław, rolnik.

№ 10: 1) Duro Jan, b. poseł.

Senatorowie wybrani z województwa Kieleckiego.

Z listy № 1 — Daszyński Stanisław, Łubieński Leon, Miciński Ignacy.

Z listy № 2 — Posner Stanisław, Kelles-Krauz Stanisław.

Z listy № 3 — Ciastek Franciszek.

Z listy № 10 — Szafranek Jan.

Z listy № 18 — Rubinstein Icek.

Z listy № 24 — Dobrzański Stefan.

Od Redakcji.

Podczas akcji wyborczej zostały wydane dwa nadzwyczajne dodatki „Hasła“. Zaczynając od obecnego numeru wydawać będziemy „Hasło“ regularnie co dwa tygodnie.

Od Administracji.

Przypominamy Czytelnikom „Hasła“ o konieczności uregulowania prenumeraty. Pismo nasze jako lokalne i będące organem chrześcijańskich organizacji robotniczych, które nie są bogate w zasoby pieniężne musi liczyć jedynie na pomoc społeczeństwa.

Zwracamy się przeto do naszych Czytelników z prośbą o jaknajszybsze uregulowanie należnej prenumeraty.

Znawcy żądają wyłącznie gilz „DLA ZNAWCÓW“
z trzema wałami i ustnikiem bezdrzewnym

fabryki

M. PASCHALSKI, RADOM.

W odpowiedzi na oszczerstwa „Życia Robotniczego.“

Od szeregu miesięcy „Życie Robotnicze“ szukało tematu, aby znów zaatakować moją skromną osobę.

Nie znajdując argumentów w prawdzie, poszukiwało takowych w zwykłym swem źródle, kłamstwie!

Kłamstwo bowiem jest tą starą metodą, którą nie tylko nasze sławetne czerwone piśmko radomskie operuje, od początku swego istnienia, lecz w ogóle zasadą przyjętą przez obóz socjalistyczny wskazaną jeszcze przez jego poprzedników.

„Szkalujcie, skalujcie, zawsze z tego coś zostanie!“ — oto hasło, które wypisane jest na czerwonych sztandarach.

To nic, że za te metody piśmko zostało kilkakrotnie skazane przez sądy polskie, to nic, że wszystkie oszczerstwa rzucone na najuczciwszych ludzi w Radomiu zostały obalone, metoda, która została raz z powodzeniem wprowadzona w życie, nadal stosowaną będzie i być musi.

Czemże karmiłoby się bezkrytyczne, ciemne masy, zwłaszcza w okresie wyborczym!

Starą armatczyną kłamstwa i kalumnji postanowiono wypróbować i teraz na przeklętym chadeku, który ośmielił się na radzie miejskiej ostrzedz społeczeństwo przed fatalną, bezmyślną i rozrzućną gospodarką miejską!

Zdajcie rachunek z włodarstwa, coście za te amerykańskie miliony zrobili? Czy to co zostało zrobione odpowiada wartości, choć w połowie, wyłożonym milionom?

To były zapytania!

Wzamian odpowiedzi, wytoczono przeciwko mnie, w obelżywy sposób, następujące zarzuty: 1-o uprawiałem terror w stosunku do urzędników magistratu, popierając własne instytucje; 2-o nie dostarczyłem dotychczas do Magistratu zamówionej za 6000 zł. cegły.

Artykuł ten w „Życiu“ podpisał anonimowo jakiś „obserwator“ z Magistratu prawdopodobnie ślepy na lewe oko w stosunku do P.P.S., a patrzący przez lunetę w prawą stronę, czy czasem „traumnie nie ujrzy w oku prawnicowca“.

Jeszcze za czasów dawnego Magistratu, który pierwszy przystąpił do budowy domów robotniczych, (obecny Magistrat tylko je wykończył), ogłoszony został konkurs na roboty.

Z konkursu roboty otrzymały dwie firmy budowlane, oraz związki zawodowe socjalistyczne i chrześcijańskie,—wszyscy potrochu.

O ile związek socjalistyczny był przez obecny Magistrat stale faworyzowany w regulowaniu rachunków, to o tyle instytucje w których ja brałem udział, traktowane były tak, że naszym robotnikom niemogliśmy nieraz po kilka tygodni wypłacić całkowicie zarobków z powodu wstrzymywania przez Magistrat rachunków.

W tych wypadkach moja interwencja, wraz z innymi radnymi u p. vice-prezydenta, była nie tylko konieczną, lecz nawet moim obowiązkiem.

O terrorze w stosunku do urzędników nie może być mowy, gdyż wypłata każdego grosza musi odbywać się za zgodą prezydium—urzędnicy w tej sprawie nie mają absolutnie nic do gadania, nie mogą więc być terroryzowani.

W Magistracie podobno jest uprawiany terror, ale przez zgoła inne osoby, w każdym razie nie należące do Chrześcijańskiej Demokracji, o czem pan „obserwator“ doskonale chyba wie i być może to

miał na myśli! Co zaś do dostawy cegły do Magistratu, to „obserwator“ zapomniał zaobserwować, że owa firma, która otrzymała 6.000 zł. zaliczki na dostawę cegły po 50 zł. za tysiąc, dostarczyła zaraz z pierwszej produkcji wypalonej w piecu polowym w sierpniu i wrześniu, sztuk 35.400 co wynosi złotych 1.770.

Za roboty remontu gimnazjum w sierpniu, nie wypłacono zł. 2456.06, ponieważ Magistrat nie miał pokrycia na ten cel w budżecie i za zobopólną zgodą, suma ta została odniesioną na poczet zaliczki wydanej na cegłę.

Następnie nieuregulowane są jeszcze do tej pory owej firmy, rachunki na sumę około 1.800 złotych, za roboty przy wykończeniu domów robotniczych.

Panie „obserwatorze“, czy jak się tam pan nazywa, jak teraz wyglądają pańskie kłamstwa i w ogóle pańskie sumienie uczciwego socjalisty?

Stare polskie przysłowie powiada: „Złodziej, gdy chce zmylić pogoń za sobą, krzyczy—**łapaj złodzieja!**“ Panie, zamiast pseudonimu „obserwator“ bardziej odpowiadałby panu pseudonim „szubrawiec“ z tem stanowczo byłoby panu więcej do twarzy!

E. Stępień.

Z ziemi Sandomiersko-Radomskiej. Akademja ku czci Papieża Piusa XI w Ćmielowie.

W niedzielę dnia 12 lutego r. b. pod kierunkiem miejscowego proboszcza ks. kan. A. Kasprzyckiego odbyła się po raz wtóry w sali ochronki fabrycznej w Ćmielowie akademja ku czci 6 rocznicy koronacji Ojca św. Piusa XI.

Na program akademji złożyły się śpiewy, odczyty i deklamacje wykonane przez samego prelegenta i chór mieszany złożony z miejscowej młodzieży.

Akademję zaszczycił swą obecnością J. E. Ks. biskup sufragan Kubicki z Sandomierra, bawiący chwilowo w Ćmielowie, który pod koniec akademji zwrócił się do młodzieży z wyrazami serdecznego podziękowania za pracę i pomoc w zorganizowaniu akademji ku uczczeniu tej doniosłej rocznicy.

Dodać należy, że całość akademji wypadła bardzo dobrze i zebrani opuścili salę w podniosłym nastroju.

J. K.

Akademja papieska w Odrzywole.

Stowarzyszenie Rob. Chrześcijańskich (koło rzemieślnicze) w Odrzywole, pod patronatem miejscowego proboszcza X. A. Zejdltra, w dniu 12 lutego b. r. urządziło uroczysty obchód 6-jej rocznicy koronacji Ojca św. Piusa XI. Ponieważ w całym miasteczku niema odpowiedniej sali — uroczystość trzeba było święcić pod gołym niebem. Po uroczystej więc sumie zebrani wyszli przed kościół na cmentarz. We wnęce wielkich drzwi kościoła, przybranaj w kobierce, zieleń i chorągiewki o barwach polskich i papieskich wisiał portret Papieża Piusa XI. Chór kościelny odśpiewaniem do Matki Boskiej „Weź w swą opiekę nasz kościół święty“ rozpoczęła obchód. Następnie uczenica miejscowej szkoły, Władysława Liwińska wypowiedziała „Ode na cześć Piusa XI“ Zygmunta Hoffmana. X. Proboszcz zaś przemówił opowiadając życiorys Ojca św., Jego pobyt w Polsce i stosunek Piusa XI do Polski w papieżstwie. Gromki okrzyk na cześć Ojca św. był odpowiedzią na przemówienie X. proboszcza. Po czem Aleksandra Głąbówna, wypowiedziała wiersz „Polacy u stóp Ojca św.“, Pauli Wężykówny.

Następnie członek Zarządu Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich p. Władysław Słepień, odczytał króciutki referat: rzut oka na sześćdziesiąt lat rządów Piusa XI. Po referacie p. Słepień mały Bystrzejewski wygłosił wierszem hasło polaków-katolików „Nie rzucim Chryste świątyń Twych“, które ży wycisnęło z niejednego oka. To też kiedy chór zaśpiewał „My chcemy Boga“ kilkaset piersi pieśń tę podchwyciło i rzuciło ją w twarz zorganizowanemu niedowiarstwu. W podniosłym nastroju wrócili wszyscy do kościoła, gdzie przy uroczystość oświetlonym wielkim ołtarzu X. Proboszcz Zejdlar odśpiewał „Te Deum“ i modlitwy za Ojca świętego.

Sg.

Akademja Papieska w Radomiu.

Z inicjatywy Związku Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich zorganizowany został w Radomiu Komitet w celu uczczenia VI rocznicy koronacji Ojca św. Piusa XI. Na czele komitetu stanął p. inż. Krzeczowski b. prezes Radomskiej Dyrekcji Kolejowej.

Akademję urządzono w dniu 12 lutego w sali Sejmiku powiatowego Radomskiego.

Przewodniczący komitetu p. inż. Krzeczowski zwrócił się do Jego Ekselencji Księdza Biskupa z prośbą, aby wziął udział w uroczystej akademji.

J. E. Ks. Biskup nie mógł przyjechać, natomiast nadesłał depeszę treści następującej: „Radosnym sercem łączę się z uroczystością Ojca św. i jej błogosławie. Biskup Ryx“.

Program akademji był bardzo urozmaicony. Przewodniczący komitetu utworzył akademję poczem prof. uniwersytetu lubelskiego p. Jakubanis wygłosił bardzo ciekawy odczyt na temat:

„Rzym papieski w dziejach ducha ludzkiego“.

Wydatny udział w akademji wzięła orkiestra 72 pułku piechoty, odgrywając oprócz hymnu narodowego i papieskiego dwa utwory: „Stabat Mater—Rossiniego i Andante z symfonji H-moll Schuberta.

Chór Szkoły Technicznej Kolejowej pod batutą p. Mrocza odśpiewał trzy pieśni: „polonez“—Galla, „Te sknata“—Griega, „Hymn do nocy“—Beethowena.

Chór kościelny O. N. P. M. pod batutą St. Wrocławskiego wykonał dwa utwory treści religijnej.

Na zakończenie uczennice P. Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego, wypowiedziały dwie melodeklamacje.

Kursa handlowe w Radomiu.

Już od dłuższego czasu na terenie m. Radomia dawał się odczuwać brak kursów handlowo-buchalteryjnych.

Pragnąc temu zaradzić Chrześcijański Związek Zawodowy Pracowników Biurowych i Handlowych zwrócił się do Kuratorjum z prośbą o otwarcie takiego kursu.

Dnia 23 b. m. Chrześcijański Związek Zawodowy otrzymał koncesję od Kuratorjum i od 1 Września uruchomił jednoroczny kurs handlowo-buchalteryjny w Radomiu.

Z ruchu chrześcijańsko-społecznego.

Z Obwodowego Funduszu Bezrobocia.

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w Radomiu wydelegowało do Zarządu Obwodowego Funduszu bezrobocia jako swego przedstawiciela ks. D-ra Grelewskiego.

Nowy Zarząd Chrześc. Związku Zawodowego Metalowców i Murarzy w Radomiu.

Dnia 16 marca odbyło się ogólne zebranie Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Metalowców.

Po omówieniu spraw zawodowych przystąpiono do wyboru zarządu na rok 1928.

Do zarządu zostali wybrani: Kozera Stanisław, Florczyk Stanisław, Giza Jan, Wróblewski Adam i Dębski Antoni.

Na zastępców zostali wybrani: Osiecki Władysław, Dzitkowski Józef.

Do Komisji Rewizyjnej weszli: Suwała J. i Gutkowski J.

Dnia 21 Marca odbyło się zebranie murarzy, na którym dokonano wyborów Zarządu Chrześcijańskiego Związku Zawodowego murarzy.

Do Zarządu weszli: Krukowski Antoni, Goc Józef Lech Jan, Otwiński Józef.

Z działalności Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Służby Domowej.

Od kilkunastu lat w Radomiu istnieje organizacja sług katolickich. Początkowo nosiła ona nazwę Stowarzyszenia Sług Katolickich pod wezwaniem św. Zyty, obecnie w celu przystosowania swej organizacji do wymagań państwowego socjalnego prawa zmienioną została nazwa na Chrześcijański Związek Zawodowy Służby Domowej.

Dnia 12 lutego odbyło się walne zebranie tej organizacji, na którym złożone zostało sprawozdanie roczne.

Ze sprawozdania tego dowiadujemy się, że Związek Zawodowy Chrześcijańskiej służby domowej posiada majątek sięgający około 60,000 zł.

Dochody za rok 1927 z przedsiębiorstw prowadzonych przez Związek i składek wynoszą 9,023 zł. 37 gr.

Jak z powyższego widać organizacja Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Służby domowej rozwija się bardzo dobrze.

Nowoobрани zarząd powinien tylko zwrócić uwagę, ażeby powiększyć liczbę swoich członków.

O ile nam wiadomo na terenie Djecezji Sandomierskiej znajduje się taka organizacja w Sandomierzu. Podobne organizacje według naszego zdania powinny powstać w Skarżysku, Końskich, Ostrowcu i innych miasteczkach.

Założenie Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Metalowców w Ostrowcu.

Dnia 18 b. m. odbyło się w lokalu Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich zebranie organizacyjne Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Metalowców.

Na zebranie przybyli przedstawiciele poszczególnych działów Zakładów Ostrowieckich.

Zebrań przewodził kol. Iziolowski.

Po dwu referatach omawiających zadania chrześcijańskich organizacji zawodowych zebrani postanowili założyć Chrześcijański Związek Zawodowy Metalowców.

Po powzięciu tej rezolucji zebrani wyłonili tymczasowy zarząd, który w pierwszym rzędzie zajmie się rejestracją związku. Następnie starał się będzie uregulować pewne bolączki, jakie się wytworzyły na tamtejszym terenie, a mianowicie: uzdrowić stosunki panujące w kasie chorych i dążyć do podniesienia stawek płatniczych w Zakładach Ostrowieckich.

Nowy sekretarz okręgowy Chrześcijańskich Związków Zawodowych.

Na miejsce zwolnionego ze stanowiska sekretarza okręgowego chrześcijańskich Związków Zawodowych p. W. Strzebalskiego powołanym został przez Zarząd Okręgowy Chrześcijańskich Związków Zawodowych p. S. Musiałek.

A. Rybik instruktor powiatowy Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych w Iłży został zwolniony.

Wybory do Izb rzemieślniczych.

W najbliższej przyszłości odbędą się wybory do izb rzemieślniczych. Do tej pory jeszcze nie ustalonym został termin wyborów. Obecnie władze rejestrują tylko rzemieślników. Niniejszem wzywamy wszystkich rzemieślników aby rejestrowali się w magistratach i gminach. Tylko zarejestrowani rzemieślnicy będą mieli prawo głosu przy wyborach. Jak się dowiadujemy niektóre urzędy wymagają pewnej opłaty za rejestrację. Niniejszem przypominamy że wszelka rejestracja rzemieślników winna być bezpłatna.

Pismo nasze informować będzie czytelników o mających się odbyć wyborach.

Pożyczki dla rzemieślników

Dowiadujemy się, że Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił niektórym Kasom Powiatowym pożyczek dla rzemieślników.

Zwracamy tedy uwagę rzemieślnikom naszego okręgu, ażeby dowiadywali się czy ich Kasy Powiatowe otrzymały takie pożyczki a następnie zwracali się o te pożyczki do Kas Powiatowych.

Z całej Polski.

Waloryzacja ceł.

Ostatni dziennik ustaw podaje rozporządzenie pana Prezydenta Rzeczypospolitej o nowem przerahowaniu ceł na towary pochodzące z zagranicy. Rozporządzenie to zmienia dotychczasowy system obliczeń złotego, który wynosił 5. 18 zł. za dolara obecnie zł. 8.90.

Nowy nuncjusz Stolicy Świętej w Polsce.

Nuncjuszem Apostolskim w Warszawie przy rządzie polskim, został mianowany ks. biskup Marmaggi (czytaj Marmadzi). Nowy dostojnik kościoła, przedstawiciel papieża urządowanie swoje obejmuje niebawem.

Udekorowanie ks. biskupa Bandurskiego orderem „Polonia Restituta”

W tych dniach ks. biskup Bandurski został udekorowany wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta”.

Z rządu.

Obiegają pogłoski, że przy otwarciu Sejmu rząd póda się do dymisji.

Prezydent Rzeczypospolitej powoła ten sam rząd powtórnie z małymi zmianami.

Zwolnienie gen. Sikorskiego.

W. Sikorski, generał dywizji dowódca D. O. K. Lwów został zwolniony, a na jego miejsce mianowany został generał brygady Popowicz.

Wybory: Jak o tem piszemy na pierwszej stronie wybory przyniosły zwycięstwo lewicy.

Ciekawem jest zjawisko, że Polska Partja Socjalistyczna przeniosła swoje wpływy na wieś, a w centrach fabrycznych miejsce socjalistów zajmują komuniści.

I tak w Zagłębiu Dąbrowskiem komuniści wybrali 3 posłów, socjaliści jednego. W Warszawie komuniści wybrali dwóch posłów, socjaliści jednego.

Jedynka w centrum kraju nie odniosła większego sukcesu, jedynie na kresach prawie, że bezapelacyjnie otrzymała wszystkie mandaty.

Na zebraniu posłów z jedynki u pułkownika Sławka p. Marszałek J. Piłsudski, oświadczył że życzyby sobie aby marszałkiem Sejmu został p. K. Bartel.

Nowo wybrany Sejm zbierze się 27 marca.

Rokowania z Litwą.

Dnia 30 marca w Królewcu rozpoczną się rokowania polsko-litewskie.

Na czele delegacji polskiej stanął p. August Zalewski, minister spraw zagranicznych, a na czele delegacji litewskiej p. Waldemaras, prezes rady ministrów.

Z całego świata.

Rosja.

Przed kilkunastu dniami aresztowano w Zagłębiu Donieckiem kilku niemieckich inżynierów. Z tego powodu Niemcy przerwali z Rosją pertraktacje handlowe. Przybyłej delegacji inżynierów rosyjskich którzy chcieli zwiedzać zakłady przemysłowe niemieckie odmówiono prawa wstępu do fabryk.

W Rosji odbywają się zebrania i wiece, na których uchwalane są rezolucje przeciw Niemcom.

Francja.

Obrady parlamentu francuskiego zostały zamknięte. W czerwcu odbędą się wybory do parlamentu francuskiego.

W ostatnich dwóch latach parlament francuski uchwalił wiele pożytecznych ustaw i stale podtrzymywał politykę sławnego męża stanu francuskiego prezydenta Rady Ministrów R. Poincarego.

Rumunja.

W Rumunji bardzo ostro scierają się dwie partje liberalna, której prezes Ventilla Bratianu jest prezesem rady ministrów i narodowa partja chłopska, której prezes J. Maniu zwalcza V. Bratianu.

Z tych ostrych walk politycznych zważywszy na to, że królem jest 6-letni chłopiec mogą w kraju wybuchać zamieszki.

Włochy.

Pomiędzy Włochami i Austrią wynikł zatarg na tle ucisku narodowościowego.

Książd J. Seipel kanclerz austriacki ujął się za prześladowanymi Niemcami w południowym Tyrolu dawnej prowincji austriackiej.

Na to odpowiedział w brutalny sposób premier włoski Mussolini, że jeśli jeszcze raz podniesioną zostanie sprawa ucisku mniejszości niemieckiej w Południowym Tyrolu, Mussolini zwolni urzędników niemieckich i zamknie pisma niemieckie i t. d.

Wyjaśnienia pana burmistrza miasta Końskie.

W związku z artykułem zamieszczonym w Nr. 4 z dn. 26/II b. r. pod tytułem „Oszczerstwa przeciwko D-rowsi Mendrysowi” — otrzymaliśmy od pana burmistrza m. Końskie wyjaśnienia, które stosownie do art. 32 Rozp. Prezyd. Rzplitej z dnia 10 maja 1927 r. — poniżej zamieszczamy.

Z wyjaśnień tych wynika, że 1-o p. Mendrys nie wpłacił na ręce burmistrza 12 zł. na kosza zawiadomień o posiedzeniach rady miejskiej; 2-o że na liczbę 13 posiedzeń rady, p. burmistrz raz jeden zawiadomił p. Mendrysa o mającym się odbyć posiedzeniu i to w przeddzień posiedzenia (według dekretu o samorządzie powinno być na dni sześć).

Koszta tej depechy wynoszącej zł. 1.43 gr. nie zostały jeszcze pokryte.

Redakcja „Hasła”.

Cennik skór.

Ponieważ z wielu Stowarzyszeń zapytują nas o ceny skór w Radomiu, dlatego weszliśmy w porozumienie z jedną z najważniejszych firm w Radomiu, która nam podała następujące ceny:

Krupony od 12 zł. 20 gr. do 14 zł. 20 gr. za kilo. Podszwy całe od 11 zł. 50 gr. do 12 zł. za kilo. Abfal od 8 zł. do 10 zł. za kilo.

Związek Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich chętnie ułatwił będzie członkom z poszczególnych Stowarzyszeń w nabywaniu skór na dogodnych warunkach.

GŁUCHOTA ULECZALNA!

Fenomenalny wynalazek „EUFONJA” zademonstrowany specjalistom. — Sami się w domu wyleczycie z przytępionego słuchu, szumu i cieknięcia z uszów. — Liczne podziękowania.

Pouczającą broszurę wysyła bezpłatnie na żądanie

„EUFONJA”
Liszki koło Krakowa.

RADOMSKA SPÓŁKA BUDOWLANA

Radom, Plac 3 Maja Nr. 1.

Wykonuje obecnie następujące budowle:

Gmach reprezentacyjny Sejmiku Radomskiego, budowę stacji towarowej w Radomiu, Sanatorium przeciwgruźliczne N. O. K. w Garbatce, różne roboty w kościele w Zakrzewie i Stromcu, oraz w Dyrekcji Kolejowej prywatne prace mniejsze.

Wpłacone składki.

Zarząd Okręgowy Chrześcijańskich Związków Zawodowych otrzymał na miesiąc marzec składki od następujących organizacji: Chrześcijański Związek Zawodowy Ceramików w Cmielowie zł. 17. Chrześcijański Związek Zawodowy Robotników Rolnych w Opatowie zł. 68 gr. 40. Chrześcijański Związek Zawodowy Metalowców w Drzewicy zł. 35. Chrześcijańskie Związki Zawodowe w Radomiu 102 zł. 50 groszy.

CAFÉ-RESTAURANT

B. PRZYBYTNIIEWSKIEGO

w RADOMIU, Plac 3 Maja Nr. Nr. 3 i 5, telef. Nr. 150.

Ciasta i słodczyce — znane ze swej dobroci.

Kuchnia prowadzona pod kierunkiem kuchmistrzów warszawskich.

BUFET obficie zaopatrzony w pierwszorzędną trunksi.

Codziennie popołudniu i wieczorem **KONCERT** artystyczn. kwintetu.

Największy i najpiękniejszy lokal w Radomiu.

Na I-ym piętrze bilardy i domino.

Obuwie pełnej gwarancji nabyć można tylko w firmie

Piotr Pułka S-ty = FABRYKA OBUWIA

w RADOMIU, ulica Lubelska Nr. 2.

NA RATY i za GOTÓWKĘ. Filja znajduje się w Ostrowcu.

Chrześcijańska Jedyna w Radomiu

WYTWÓRNIA ARTYSTYCZNO-GRAWERSKA Władysława FREY

RADOM, LUBELKA 9, w podwórzu na prawo.

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie tego fachu wchodzące jako to:

Monogramy en bas relief, napisy, żetony, szyldziki, stemple kauczukowe i metalowe, grawerowanie na wszelkich metalach, kości słoniowej, masie perłowej oraz wszelkiego rodzaju aplikacje do haftu.

Robota solidna i punktualna.

Przyjmuje wszelkie reperacje.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność, że **NOWO OTWORZONY**

MAGAZYN OBUWIA

K. Głowczyńskiego

w Radomiu, przy ul. Warszawskiej 8,

jest zaopatrzony we wszelki wybór obuwia tak zwyczajnego jak i galanteryjnego.

Ceny konkurencyjne, za gotówkę i na raty.

Katolicy, popierajcie „Hasła”!